

הפרשה נוספת לחובות מסופקים

מ ב ו א

1. לאור הסיכונים המבניים שבתיקי החבויות של התאגידים הבנקאיים, יפרישו התאגידים הבנקאיים, בנוסף להפרשות לחובות מסויימים שנקבעו כמסופקים, הפרשה נוספת שתתבסס על איכות תיק החבויות בכל תאגיד בנקאי, דהיינו במתכונת דיפרנציאלית.

הגדרות

2. "חבות" - כמשמעותה בהוראה מס' 313 (מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים), למעט חלק החבות לגביו נעשתה הפרשה לחוב מסופק, לריבית על חוב מסופק ולריבית על חוב שאינו נושא הכנסה, ובשינויים המחוייבים לפי הוראות מס' 312 (עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים) ומס' 314 (טיפול בחובות בעייתיים), לצורך קביעת מאפייני הסיכון המבוססים על הוראות אלו וכן למעט הלוואות לדיור בבנקים למשכנתאות, לגביהם נעשית הפרשה לחובות מסופקים על בסיס עומק הפיגור בתשלומי הלווים;

"אשראי" - לרבות קיבול שטרות, נכיון שטרות ומימון באמצעות השכרת נכסים;

"אשראי על אחריות התאגיד הבנקאי" - אשראי, למעט מפקדונות מיועדים שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראי;

"ענף" - לפי הגדרת ענפי המשק בנספח ב' להוראה זו, המבוססת על הרשימה שבהוראה מס' 831 בקובץ "הוראות הדיווח לפיקוח על הבנקים";

"ארצות פחות מפותחות" - ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית (ראה נספח ג').

חישוב ההפרשה הנוספת

3. (א) ההפרשה הנוספת לפי הוראה זו תחושב כשיעור מהחבות החריגה לפי מאפייני סיכון שונים כמפורט להלן. בנספח א' להוראה זו מפורטים השיעורים הן של היעד הסופי של ההפרשה הנוספת והן של ההפרשה השנתית.

(ב) ההפרשה השנתית תחול רק לגבי חבות שתוגדר כחבות חריגה בעת תחילת ההוראה. בגין חבות חריגה חדשה (למעט חובות בעייתיים) חייב התאגיד הבנקאי ליצור הפרשה נוספת במלוא השיעור הנדרש לפי הסיפא של סעיף קטן (ג) להלן, כבר ברבעון שבו התהוותה החריגה. בגין חוב בעייתי חייב התאגיד הבנקאי ליצור הפרשה נוספת בשיעור רבעוני, כבר ברבעון שבו סווג החוב כבעייתי.

- (ג) חישוב ההפרשה הנוספת בגין מאפייני הסיכון השונים, למעט ריכוזיות אשראי ענפית, ייערך לפי כל לווה בנפרד. אם ייקטנו החריגים בגין אותו לווה או בגין ענף, תוקטן ההפרשה בגינם. בסוף כל שנה יעמוד שיעור ההפרשה לפי המאפיינים השונים על השיעור המתקבל מהכפלת השיעור השנתי במספר השנים שעברו מתחילת הוראה זו עד שיגיע ליעד הסופי.
- (ד) אם אצל לווה מסויים יש חריגים במאפייני סיכון שונים יחוברו התוספות להפרשה לפי המאפיינים השונים, אולם סכום היעד של ס"כ ההפרשה הנוספת בגין אותו לווה לא יעלה על 10% וההפרשה השנתית על 1.25% מהחבות החריגה הגבוהה ביותר. בסוף כל שנה יעמוד שיעור ההפרשה לפי המאפיינים השונים על השיעור המתקבל מהכפלת השיעור השנתי במספר השנים שעברו מתחילת הוראה זו עד שיגיע ליעד הסופי. אולם מובהר בזה, כי ההפרשה השנתית כפופה למגבלות המוזכרות בסעיף קטן (ב) דלעיל.
- (ה) לגבי חבות שבגין מאפיין סיכון מסויים שלה הופרשה הפרשה נוספת, אין צורך להפריש שוב בגין אותו מאפיין סיכון. לדוגמא: אם הופרשה הפרשה נוספת בגין חבות מסויימת, אין צורך להפריש גם עבור ערבות של צד שלישי שניתנה בגין אותה חבות.
- (ו) בדוחות כספיים רבעוניים תחושב ההפרשה השנתית הנוספת באופן יחסי, על בסיס מצטבר.

מאפייני סיכון

4. לצורך הוראה זו מוגדרים מאפייני הסיכון של תיק החבות, כדלקמן:
- (א) מידע כספי על הלווה
חבות חריגה בתחום זה הינה החבות של מי שלא מקיים את הוראה מס' 317 (מידע כספי בתיקי הלווים). לענין זה, ניתן להפחית מהחבות את סכומי הניכויים לפי סעיף 5 להוראה מס' 313.
- (ב) חבויות של אנשים קשורים
חבות חריגה בתחום זה הינה כל חבות החורגת מהמגבלות על חבויות של אנשים קשורים (הוראה מס' 312) ושלא הותרה לפי אישור ספציפי.
- (ג) ריכוזיות חבות לפי לווה או קבוצת לוויים
כל חריגה מהמגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לוויים (הוראה מס' 313) תיחשב חבות חריגה לענין הוראה זו, גם אם הותרה לפי הוראות המעבר או לפי אישור המפקח. אולם אם לווה מסויים חורג הן כלווה והן כקבוצת לוויים, לא תיחשב החריגה פעמיים.
- (ד) ריכוזיות אשראי ענפית
(1) כאשר חלקו של האשראי על אחריות התאגיד הבנקאי הניתן לענף מסויים עולה על 20% מסך האשראי לציבור על אחריות התאגיד הבנקאי, ייחשב עודף זה כאשראי חריג לצורך הוראה זו. לצורך מאפיין סיכון זה, אין לקחת בחשבון חבויות בבנקים למשכנתאות.

(2) לצורך מאפיין סיכון זה, סכום האשראי שניתן בערבות המדינה במסגרת עידוד הבנייה למגורים, ישוקלל בשיעור של 85%. שקלול זה יותר רק לאחר שהתאגיד הבנקאי וידא את קיום תנאי כתב ערבות המדינה. לענין זה, "ערבות המדינה" - ערבות המדינה למימון בניה למגורים לפי אישור ועדת הכספים של הכנסת מיום 21.6.94.

(ה) חובות בעייתיים

כל חבות המסווגת כחוב בעייתי, לפי הוראה מס' 314 (טיפול בחובות בעייתיים), תיחשב כחבות חריגה לצורך הוראה זו, למעט:

(1) חוב שסווג כחוב בהשגחה מיוחדת, כשהסיבה לסיווג האמור הינה שחלק אחר של החבות הוגדר כחוב בעייתי בסיווג אחר;

(2) חוב שאורגן מחדש, אם הלווה עמד בהסדר במשך חמש שנים או במשך מחצית התקופה שנקבעה בהסדר, הנמוך ביניהם. בחישוב תקופת העמידה בהסדר אין לכלול את התקופה בה הלווה פטור מפרעון כלשהו על חשבון החבות.

(ו) חבויות של ארצות פחות מפותחות

ההפרש בין שווי החבויות של לווים מארצות פחות מפותחות (לפי נספח ג'), כפי שרשום בספרי התאגיד הבנקאי, לבין שווי בשוק הפיננסי הבינלאומי, ייחשב כחבות חריגה לצורך הוראה זו. לענין זה, "חבות" תכלול חבות של מדינה ושל בנק.

הפרשה נוספת מרבית

5. למרות האמור בסעיף 3, ההפרשה הנוספת בשנה מסויימת לא תעלה על 0.3% מס"כ חבויות הלקוחות לסוף אותה שנה. כאשר ההפרשה הנוספת עולה על 0.3% כאמור לעיל, תשוקלל ההפרשה הנוספת בגין כל אחד מהמרכיבים באופן יחסי לחלקה בסך כל ההפרשה, טרם נעשתה ההקטנה.

לענין סעיף זה, "חבות לקוח" - "חבות" כמשמעותה בהוראה מס' 313 (מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים), למעט פסקה (3) (השקעות בניירות ערך) ולמעט פסקה (4) (ערבויות צד שלישי), בניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראה הנ"ל ולמעט חלק החבות לגביו נעשתה הפרשה לחוב מסופק, לריבית על חוב מסופק ולריבית על חוב שאינו נושא הכנסה.

תחולה

6. הוראה זו חלה על חבויות במשרדי התאגיד הבנקאי בישראל בלבד.

הפרשה כללית

7. התאגידיים הבנקאיים ימשיכו לקיים את יתרת ההפרשה הכללית שנצטברה לפי ההוראות הקודמות, בסכום שאינו עולה על 1% מס"כ חבויות הלקוחות, כמשמעותן בסעיף 5, ליום 31.12.91 כשהיתרה תתואם לאינפלציה.

נספח א'

שיעורים לחישוב ההפרשה לפי מאפייני סיכון

<u>מאפיין הסיכון</u>	<u>הגדרת חבות חריגה</u>	<u>שיעור לחישוב ההפרשה הנוספת מהחבות החריגה היעד הסופי ההפרשה השנתית</u>
1. מידע כספי על הלווה	העדר דוח כספי (כמתחייב מהוראה מס' 317)	
א. ריצפת חבות לפי הוראה מס' 317		עד פי 5 מריצפה זו
ב. תוספת בין פי 5 לפי 10 מריצפה זו		תוספת מעל פי 10 מריצפה זו
ג. תוספת מעל פי 10 מריצפה זו		
2. חבויות אנשים קשורים	חבויות אנשים קשורים (לפי הוראה מס' 312)	
א. חריגה ממגבלות של איש קשור		
ב. חריגה ממגבלות של כלל אנשים קשורים		
3. ריכוזיות חבות לפי לווה/קבוצת לווים	חבות לווה/קבוצת לווים (לפי הוראה מס' 313)	
א. לווה מעל 15% מהון (*)		
ב. קבוצת לווים מעל 30% מהון (*)		
ג. 6 הלווים הגדולים : מעל 100% מהון		
	<u>חבות חריגה</u>	<u>חבות חריגה</u>
	X 10 תיקרת חבות	X 80 תיקרת חבות

(*) לא תעשה הפרשה בגין אותו לווה פעמיים, פעם כלווה ובפעם נוספת כחלק מקבוצת לווים.

המפקח על הבנקים: ניהול בנקאי תקין [6] (12/95)

עמ' 5315-

הפרשה נוספת לחובות מסופקים

<u>מאפיין הסיכון</u>	<u>הגדרת חבות חריגה</u>	שיעור לחישוב ההפרשה הנוספת מהחבות החריגה <u>היעד הסופי</u> <u>ההפרשה השנתית</u>
.4 ריכוזיות אשראי ענפית	אשראי לענף (לפי נספח ב') מעל 20% מסך האשראי לציבור	3% 0.375%
.5 חובות בעיתיים	חובות בעיתיים לפי הוראה מס' 314	
א. חובות בהשגחה מיוחדת	1%	0.125%
ב. חובות בפיגור זמני	2%	0.25%
ג. חובות שאורגנו מחדש	3%	0.375%
ד. חובות שאינם נושאים הכנסה	4%	0.5%
.6 חביות של LDC	ההפרש שבין ערך החבות בספרי הבנק לבין ערכה בשוק פיננסי בינלאומי.	100% 33%

נספח ב'

רשימת ענפי המשק

שם הענף	סיווג הענף בדוח רבעוני על חלוקת האשראי לציבור על אחריות התאגיד הבנקאי - חלק א' (הוראה מס' 831)
1. חקלאות וייעור (כולל מפעלים תעשייתיים שירותי אוכל והארוחה וקרנות מימון השייכים לתנועות ההתיישבותיות)	7099,8120 ,8130 ,8160 ,8190 8220,8250,8281,8570 ,8705
2. תעשיית מזון, משקאות ומוצרי טבק	7120
3. תעשיית טקסטיל והלבשה	7130
4. תעשיית עור ומוצריה	7150
5. תעשיית נייר ומוצריה, דפוס והוצאה לאור	7170 ,7180
6. תעשיית גומי ומוצרי פלסטיק	7190
7. תעשיית מוצרים כימיים ומוצרי נפט	7200
8. תעשיית מתכת ומוצריה	7220
9. תעשיית מכונות וכלי הובלה	7240 ,7260
10. תעשיית ציוד חשמלי ואלקטרוני	7250
11. תעשיית יהלומים	7270
12. חשמל ומים	9399
13. בינוי (כולל כרייה וחציבה ותעשיות קשורות בבינוי)	9499 ,7215 ,7160 ,7100
14. מסחר	7500
15. שירותי אוכל והארוחה	7570
16. תחבורה ואחסנה	9680 ,9640 ,9630 ,9600
17. תקשורת	9670
18. שרותים ציבוריים וקהילתיים	7899

